

Ejusdem Generis: of the Same Kind or Nature

สกุลยฺซ หอพิบูลสุข

Legal Information Institute, Cornell Law School อธิบายว่า “ejusdem generis” states that where general words or phrases follow a number of specific words or phrases, the general words are specifically construed as limited and apply only to persons or things of the same kind or class as those expressly mentioned.¹

ธานินทร์ กรัยวิเชียร และวิชา มหาคุณ อธิบาย ejusdem generis หรือ of the same kind or nature ในการตีความกฎหมายว่า “ข้อความทั่วไปที่อยู่ท้ายคำอื่น ต้องหมายความว่า เป็นข้อความที่มีความหมายในทำนองเดียวกับเรื่องที่ระบุไว้ก่อนนั้น”²

ขอยกข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาการตีความตามหลักข้างต้นดังนี้

ก่อนเกิดเหตุสายลับสืบทราบ ว่า นาย ก มีพฤติการณ์จำหน่ายตุ๊กตาทองให้กับลูกค้าทั่วไปผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ตามวันเวลาที่เกิดเหตุเจ้าหน้าที่ตำรวจไปที่บ้านของนาย ก พร้อมหมายค้น จากการตรวจค้นพบภาพยนตร์ลามก และ sex toys เช่น ไวเบรเตอร์ (Vibrator), ดิลโด (Dildo), ตุ๊กตาทอง (sex doll) รวมจำนวนหลายพันชิ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจับนาย ก พร้อมแจ้งข้อหา “เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการจ่ายแจก มีไว้ซึ่งสิ่งอื่นใดอันลามก” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287(1)

ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287(1) บัญญัติว่า

เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการจ่ายแจกหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกป็นนกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใดๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณาเครื่องหมาย รูปถ่ายภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพหรือสิ่งอื่นใดอันลามก

เมื่อมีคดีข้างต้นเกิดขึ้น เพื่อนผู้เขียนหลายท่านเห็นว่า ทั้งภาพยนตร์และ Sex toys ต่างเป็นวัตถุแห่งการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287

ผู้เขียนเห็นว่า ภาพยนตร์อันลามก เป็นวัตถุแห่งการกระทำความผิดตามกฎหมาย แต่ไม่แน่ใจว่า Sex toys เป็นสิ่งอื่นใดอันลามกหรือไม่

¹ ‘ejusdem generis’.<https://www.law.cornell.edu/wex/ejusdem_generis> สืบค้นวันที่ 13 มีนาคม 2567

² ธานินทร์ กรัยวิเชียร และวิชา มหาคุณ, การตีความกฎหมาย (พิมพ์ครั้งที่ 3, โครงการสืบทอดตำราครูทางนิติศาสตร์ ชุดที่ 1 คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2539) 201

Sex toys นั้น ไม่แน่ใจว่าภาษาไทยเรียกว่าหรือใช้คำว่าอะไร แต่จากการสืบค้น มีการใช้คำว่า “นวัตกรรมการร่วมเพศกับตนเอง”³ และ “อุปกรณ์เพิ่มความสุขทางเพศ”⁴ เป็นต้น

คำว่า “ลามก” (obscene) หมายถึง หยาบช้า น่ารังเกียจ ไม่น่าดูไม่น่าฟัง เพราะเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ⁵

ในบทความนี้ ผู้เขียนไม่ขอพิจารณาว่า Sex toys เป็นสิ่งลามกหรือไม่ เพราะน่าจะโต้เถียงกันได้ และไม่อยู่ในขอบเขตของการตีความตามเกณฑ์ภาษาลาตินข้างต้น แต่จะพิจารณาว่า Sex toys เป็น “สิ่งอื่นใด” หรือไม่

เพื่อประโยชน์ในการตีความ ขอให้พิจารณา พระราชบัญญัติปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก พ.ศ. 2471 มาตรา 3 ความว่า

ผู้ใด เพื่อประโยชน์หรือในทางการค้า จำหน่ายหรือแสดงอวดแก่สาธารณะชน บังอาจทำ ทำให้มีขึ้น มีไว้ในครอบครอง นำหรือส่งเข้ามาจากต่างประเทศ ส่งออกไปนอกประเทศ พาไป ทำให้แพร่หลาย ให้ยืม หรือยังผู้อื่นให้นำหรือส่งเข้ามาจากต่างประเทศ ส่งออกไปนอกประเทศ หรือพาไป ซึ่งหนังสืออันบุคคลแต่งขึ้น ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ขึ้น รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ ที่ลามก หรือวัตถุอันลามกอย่างอื่นก็ดี หรือประกอบกิจธุระ หรือมีส่วนในกิจธุระเกี่ยวแก่วัตถุหรือสิ่งอันลามกดังกล่าวแล้ว จะในทางสาธารณะหรือในส่วนเอกชนก็ดี ท่านว่ามีความผิด⁶

เมื่อพิจารณาจากถ้อยคำให้ตัวของทั้งสองกฎหมาย วัตถุแห่งการกระทำผิด อาจแยกได้ตามตารางข้างท้าย

³ ชานันท์ ยอดหงษ์, '(Sex) Toy Story : นวัตกรรมการร่วมเพศกับตนเอง'. <https://thematter.co/thinkers/sex-toy-story/79372#google_vignette> สืบค้นวันที่ 13 มีนาคม 2568

⁴ เชิดพงศ์ จินดาสุวรรณ, 'มาตรการทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหาการจำหน่ายอุปกรณ์เพิ่มความสุขทางเพศ (เซ็กซ์ทอย) ให้เป็นสินค้าที่ถูกต้องตามกฎหมายในประเทศไทย' <[chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.hu.ac.th/conference/conference2021/Proceeding/doc/01%20PS/036-PS%20\(P.39%20-%2046\).pdf](chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.hu.ac.th/conference/conference2021/Proceeding/doc/01%20PS/036-PS%20(P.39%20-%2046).pdf)> สืบค้นวันที่ 13 มีนาคม 2568

⁵ ราชบัณฑิตยสภา, 'ลามก' <<http://legacy.orst.go.th/?knowledges=%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%81-%E0%B9%91%E0%B9%93-E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%87%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%A1-%E0%B9%92%E0%B9%95%E0%B9%95%E0%B9%95>> สืบค้นวันที่ 17 พค 67

⁶ ยกเลิกโดย พรบ. ยกเลิกกฎหมายบางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๔๖

พรบ. ปราบการทำให้แพร่หลาย และการค้าวัตถุอันลามก พ.ศ. 2471	ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบาย สี สิ่งพิมพ์ขึ้น รูปภาพ ภาพ โฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ <u>ที่ลามก</u>	<u>วัตถุอันลามกอย่างอื่น</u>
ประมวลกฎหมายอาญา	เอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบ บันทึกภาพหรือสิ่งอื่นใดอันลามก	

หากพิจารณาเกณฑ์ตามภาษาลาติน *Ejusdem generis* ข้างต้น ถ้อยคำ “สิ่งอื่นใดอันลามก” ตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นถ้อยคำที่บัญญัติตามหลังข้อความ “เอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ” ซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อ (media) “สิ่งอื่นใด” ควรจะมีลักษณะทำนองเดียวกับ “เอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง และแถบบันทึกภาพ” ที่เป็นสื่อ แสดงภาพหญิงชายแสดงการร่วมเพศ ที่กระตุ่นหรือเล่าความต้องการทางเพศ⁷ (pornography) เพราะการตีความ “สิ่งอื่นใดอันลามก” รวมถึง sex toys ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับสำเร็จความใคร่ โดยวัตถุดังกล่าวไม่ใช่สื่อที่ปรากฏภาพและหรือเสียงแสดงการร่วมเพศระหว่างชายหญิง ที่กระตุ่นหรือเล่าความต้องการทางเพศ อาจจะขัดกับหลักประกันในกฎหมายอาญาที่ว่า “ไม่มีโทษเมื่อไม่มีกฎหมาย” (Nulla poena sine lege หรือ No crime, no punishment without law) และเป็นการตีความตามพระราชบัญญัติปราบการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก พ.ศ. 2471 ซึ่งถูกยกเลิกไปแล้ว

⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5342/2559